

Sygn. akt **IV Ka 678/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Urbańska - Trzecka

Protokolant st. sekr. sądowy Aleksandra Deja - Lis

przy udziale -----

po rozpoznaniu dnia 2 października 2014 r.

sprawy **N. B.** c. J. i M. ur. (...) w D.

obwinionej z art. 96§3 k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionej

od wyroku Sądu Rejonowego w Świeciu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Tucholi

z dnia 15 maja 2014 r. sygn. akt VII W 11/14

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30,00 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty za II instancję i obciąża ją zryczałtowanymi wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 50,00 (pięćdziesiąt) złotych.

Sygn. akt IV Ka 678/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świeciu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Tucholiz dnia 15 maja 2013 roku sygn. akt VII W 11/14 N. B. została uznana za winną popełnienia wykroczenia z art. 96 § 3 kw polegającego na tym, że w dniu 29.01.2013 roku w K. jako właściciel/posiadacz pojazdu wbrew obowiązkowi nie wskazała Straży Gminnej w K., komu powierzyła pojazd o nr rej. (...) do kierowania lub używania w dniu 12.06.2012 roku o godz. 15:17:59, którym to pojazdem popełniono wykroczenie w ruchu drogowym, za co wymierzono obwinionej karę 200 złotych grzywny.

Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionej zaskarżając wyrok w całości na jej korzyść.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego tj art. 5 § 1 pkt 9 kpw w zw. z art. 17 § 3 kpw, a polegające na ukaraniu obwinionej za popełnienie wykroczenie stypizowanego w art. 96 § 3 kw pomimo istnienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela co stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą określoną w art. 104 §1 pkt 7 kpw.

Stawiając ten zarzut wniósł o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania i zasądzenie na rzecz obwinionej kosztów procesu w postaci kosztów ustanowienia obrońcy z wyboru wg stawek minimalnych.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzut obrazy prawa procesowego podniesiony przez apelującego nie był zasadny i trafny.

Sąd odwoławczy nie podzielił stanowiska autora apelacji co do jego twierdzeń związanych z wykładnią art. 129 b ust 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym i art. 17 § 3 kpw, że Straż Gminnie posiada uprawnień oskarżyciela w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Wszelkie w tym zakresie rozbieżności interpretacyjne na jakie wskazał autor apelacji zostały wyjaśnione w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r., sygn.I KZP 16/14, której nadano moc zasady prawnej.

Z treści tej uchwały wynika, że na podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń.

Kluczową kwestią podniesioną przez Sąd Najwyższy była zasadnicza rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego co do wykładni art. 129b ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz.1137; dalej p.r.d.) i powiązanych z nim przepisów, w tym art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia w odniesieniu do możliwości przyznania straży gminnej (miejskiej) kompetencji oskarżyciela publicznego w zakresie ścigania sprawców wykroczeń z art. 96 § 3 k.w. Sąd Najwyższy wypowiadał się w tej kwestii trzykrotnie, zajmując jednak dwa różne stanowiska. W dwóch przypadkach (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt III KK 431/13 i III KK 432/13) skład orzekający uznał, że nowela z dnia 29 października 2010 r. nie poszerzyła kręgu podmiotów, wobec których straż gminna (miejska) ma atrybut oskarżyciela publicznego. Natomiast w wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 r. (sygn. akt V KK 378/13) Sąd Najwyższy stwierdził odmiennie, wskazując, że „straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w., popełnione od dnia 31 grudnia 2010 r., jeśli w zakresie swojego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły to wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie za owo wykroczenie”. Sąd Najwyższy za trafną uznał koncepcję, w myśl której do zakresu działania straży gminnej (miejskiej), co jest pojęciem nader szerokim, należą zarówno jej ustawowe zadania (cele), jak i czynności, do których ustawa upoważnia strażę, zmierzające do realizacji tych zadań. W ustawie o strażach gminnych zostały one ujęte w art. 12 ust. 1, a w p.r.d. w art. 129b ust. 3. Nadane strażnikowi tym przepisem (pkt 7) upoważnienie do żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w określonym czasie, należy postrzegać jako uprawnienie do podejmowania szczególnego rodzaju czynności wyjaśniającej, ukierunkowanej na wykrycie sprawcy wykroczenia drogowego, najczęściej ujawnionego i zarejestrowanego za pomocą odpowiedniego urządzenia technicznego. W przypadku niewskazania przez adresata żądania osoby, której powierzył pojazd, dochodzi do zaistnienia wykroczenia z art. 96 § 3 k.w., które straż gminna (miejska) ujawnia właśnie w ramach prowadzonej czynności wyjaśniającej, należącej do zakresu jej działania. W konsekwencji dochodzi do spełnienia określonego w art. 17 § 3 k.p.w. warunku nabycia przez straż uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wymienione wykroczenie. Niewątpliwie uprawnienie strażnika określone w art. 129b ust. 3 pkt 7 p.r.d. ma zakotwiczenie nie tylko w tym przepisie, ale też w art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych, który mówi o prawie strażnika m.in. do dokonywania czynności wyjaśniających – w trybie i zakresie określonych w k.p.w.

W podsumowaniu należy zatem wskazać, że nie ma podstaw do utożsamiania pojęć „zakres działania” i „zakres zadań” straży, bowiem inna jest ich zawartość semantyczna. Pierwsze z nich ma szerszą pojemność oznacza zespół czynności straży, przewidzianych przez prawo, a ukierunkowanych na realizację ustawowych zadań. Podejmowanie tych czynności jest warunkiem wypełniania przez tę formację

powierzonych jej zadań. W art. 17 § 3 k.p.w. ustawodawca odwołał się *expressis verbis* do „zakresu działania”. Nie powinno być wątpliwości, że ustawowe działania straży gminnej (miejskiej) to zespół czynności podejmowanych w granicach wszystkich norm kompetencyjnych, z których korzystają strażnicy w realizowaniu swoich zadań. Zakres działań oznacza pełne spektrum czynności straży, do których ustawa je uprawnia, nie tylko finalnie i bezpośrednio realizujących zadania ustawowe, ale również tych, które są konieczne do ich osiągnięcia. Jednym z działań zmierzających do ustalenia tożsamości sprawcy naruszającego przepisy ruchu drogowego, a w następstwie do pociągnięcia go do odpowiedzialności za wykroczenie drogowe, pozostające w sferze pełnienia przez strażnicę kontroli ruchu drogowego, jest wezwanie właściciela lub posiadacza pojazdu do wskazania komu powierzył pojazd.

Wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego pogląd, iż w określonych warunkach straż gminna (miejska) jest uprawnionym oskarżycielem publicznym w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 k.w., nie odbiega od stanowiska, które w tej materii wyraził nie wprost, niemniej jednak w sposób czytelny, Trybunał Konstytucyjny, który na pytanie prawne jednego z sądów, rozpoznającego sprawę osoby obwinionej przez straż miejską o wymienione wykroczenie, wyrokiem z dnia 12 marca 2014 r., P 27/13, OTK-A 2014, nr 3, poz. 30, orzekł o zgodności z Konstytucją RP przepisu art. 96 § 3 k.w. Trybunał przeprowadził analizę dopuszczalności pytania, dochodząc do przekonania, iż zachodzą wszelkie warunki do jego merytorycznego rozpoznania, w tym, że od odpowiedzi na pytanie zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem (art. 193 Konstytucji RP). Niewątpliwie, w razie przyjęcia, że straż miejska nie jest w tej sprawie uprawnionym oskarżycielem, zająłby w tej materii inne stanowisko, wskazując, że powinnością sądu jest umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 9 k.p.w. Trybunał Konstytucyjny wskazał *m.in.*, że „art. 96 § 3 k.w. znajduje zastosowanie w sprawie rozpatrywanego przez pytający sąd wniosku Straży Miejskiej o ukaranie obwinionego za odmowę wskazania, komu powierzył do kierowania lub używania swój pojazd (przesłanka funkcjonalna)”. Nie można przy tym uznać, iż Trybunał zupełnie pominął kwestię, czy postępowanie w sprawie zawisłej przed sądem występującym z pytaniem prawnym zostało zainicjowane skargą uprawnionego oskarżyciela, jako że stwierdził, iż „na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1383) strażnik, wykonując kontrolę ruchu drogowego ma prawo do: nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. To znaczy, że organ straży miejskiej, podobnie jak organ Policji, po odmowie właściciela (posiadacza) pojazdu wskazania, kto kierował pojazdem w momencie zarejestrowania przez fotoradar przekroczenia dopuszczalnej prędkości, kończy postępowanie mandatowe o popełnienie wykroczenia określonego w art. 92a k.w. i wszczyna postępowanie mandatowe o popełnienie wykroczenia określonego w art. 96 § 3 k.w.”. Kontynuując tę myśl Sąd Najwyższy powtórzył, że organ uprawniony do prowadzenia postępowania mandatowego może wystąpić do sądu z wnioskiem o ukaranie (art. 99 k.p.w.).

Sąd Odwoławczy podziela w całości stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego.

Z uwagi na brak innych zarzutów odnoszących się do meritum sprawy i orzeczenia o karze wystarczającym jest stwierdzić, że sąd pierwszej instancji w sposób należyty przeprowadził postępowanie dowodowe, po czym poczynił trafne ustalenia faktyczne, w zakresie określonym w części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, po przeprowadzeniu analizy i oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sąd zgodnie z przepisami procedury sąd zebrał i ujawnił pełny materiał dowodowy niezbędny do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu, opierając wyrok na kompletnym materiale. Lektura uzasadnienia wskazuje nadto, że sąd dokonał zgodnej z wymogami i zasadami procesowymi analizy i oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, stosownie do wskazania zawartego w art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., uwzględnił zarówno dowody przemawiające na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego Sąd orzekający wskazał, jakie fakty uznał za dowiedzione, na czym opierał poszczególne ustalenia i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. W związku z powyższym podkreślić należy, iż proces wyrokowania w przedmiotowej sprawie w pełni odpowiada przepisom procedury. Sąd II instancji nie znalazł też podstaw do ingerowania w treść orzeczenia o karze, która jest adekwatna do winy i społecznej szkodliwości przypisanego wykroczenia.

Z tych wszystkich względów apelacja obrońcy obwinionej, a zwłaszcza podniesiony w niej zarzut obrazy prawa procesowego nie zasługiwał na uwzględnienie i zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 118 § 1 kpw.